

Sygn. akt III CO 526/22

POSTANOWIENIE

Dnia 17 maja 2022 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Beata Janiszewska

w sprawie z powództwa E. T.
przeciwko Skarbowi Państwa-Prezesowi Sądu Apelacyjnego w [...]
o zapłatę,
na posiedzeniu niejawnym w Izbie Cywilnej
w dniu 17 maja 2022 r.,
na skutek przedstawienia przez Sąd Apelacyjny w [...]
akt o sygn. I ACz [...],
celem przekazania sprawy do rozpoznania innemu sądowi równorzędnemu,

**odmawia przekazania sprawy do rozpoznania innemu sądowi
równorzędnemu.**

UZASADNIENIE

Powódka E. T. wniosła o zasądzenie od pozwanego Skarbu Państwa – Prezesa Sądu Apelacyjnego w [...] kwoty 20 zł tytułem naprawienia szkody wyrządzonej powódce przez wydanie prawomocnego orzeczenia niezgodnego z prawem, którym to orzeczeniem było, w jej ocenie, zarządzenie Przewodniczącego I Wydziału Sądu Apelacyjnego w [...] w przedmiocie doręczenia pełnomocnikowi odpisu wyroku Sądu Apelacyjnego w [...] z 7 września 2021 r. wraz z uzasadnieniem poprzez umieszczenie jego treści w systemie teleinformatycznym (portalu informacyjnym).

Postanowieniem z 9 listopada 2021 r., wydanym na podstawie art. 44² pkt 2 k.p.c., Sąd Okręgowy w L. przekazał sprawę sądowi przełożonemu – Sądowi Apelacyjnemu w [...]

Zarządzeniem z 2 lutego 2022 r. przewodniczący wydziału w Sądzie Apelacyjnym w [...] zwrócił akta sprawy Sądowi Okręgowemu w L. ze wskazaniem, że legitymacja do wystąpienia z wnioskiem na podstawie art. 44² pkt 2 k.p.c. przysługuje sądowi właściwemu do rozpoznania sprawy, a wartość przedmiotu sporu wskazana przez powódkę wskazuje na właściwość rzeczową sądu rejonowego. W treści zarządzenia dodano, iż okoliczności faktyczne wskazane w pozwie nie uzasadniają wniosku o zastosowaniu w sprawie art. 17 pkt 4⁴ k.p.c., a zatem brak jest podstaw do przyjęcia, że Sądem pierwszej instancji jest Sąd Okręgowy w L..

Postanowieniem z 9 lutego 2022 r. Sąd Okręgowy w L., na podstawie art. 17 pkt 4 k.p.c. w zw. z art. 200 § 1¹ i 1⁴ k.p.c., stwierdził swą niewłaściwość rzeczową i przekazał sprawę do rozpoznania Sądowi Rejonowemu w L.. W uzasadnieniu postanowienia podzielono opisane wyżej stanowisko Sądu Apelacyjnego.

Powódka wniosła zażalenie na postanowienie z 9 lutego 2022 r. Na skutek tego, postanowieniem z 25 kwietnia 2022 r., Sąd Apelacyjny w [...] wystąpił do Sądu Najwyższego – na podstawie art. 44¹ § 1 k.p.c. – o przekazanie sprawy (w przedmiocie rozpoznania zażalenia) do rozpoznania innemu sądowi równorzędnemu z uwagi na dobro wymiaru sprawiedliwości. Uzasadniając wystąpienie, Sąd Apelacyjny wskazał, że wyrażone w pozwie żądanie dotyczy działań Sądu Apelacyjnego w [...], w związku z czym Sąd ten nie powinien wydawać żadnych rozstrzygnięć w tym postępowaniu.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

W art. 44¹ k.p.c. został wprowadzony wyjątek od konstytucyjnej (art. 45 ust. 1 Konstytucji) i kodeksowej zasady rozpoznawania sprawy przez sąd właściwy; z tej przyczyny art. 44¹ k.p.c. powinien być interpretowany ściśle (zob.: postanowienia Sądu Najwyższego z: 5 marca 2020 r., IV CO 44/20, 15 maja 2020 r., II CO 106/20, 10 września 2020 r., II CO 203/20, 28 września 2021 r., II CO 72/21). Do przekazania sprawy do innego sądu może zatem dojść jedynie w razie powstania takich okoliczności faktycznych odnoszących się do przedmiotowych lub podmiotowych cech konkretnej sprawy, które świadczą jednoznacznie o tym, że jej rozpoznanie przez sąd właściwy miejscowo i rzeczowo według przepisów Kodeksu postępowania cywilnego sprzeciwiałoby się dobru wymiaru sprawiedliwości.

Przedstawione przez Sąd Apelacyjny względy, mające przemawiać za zastosowaniem w sprawie art. 44¹ § 1 k.p.c., nie dają podstaw do oceny, że rozpoznanie zażalenia na postanowienie Sądu Okręgowego w L. z 9 lutego 2022 r. stwarzałoby zagrożenie dla dobra wymiaru sprawiedliwości. Jakkolwiek przedmiot sprawy (*meritum* żądania powódki) istotnie związany jest z działalnością Sądu Apelacyjnego w [...], to sam fakt kontestowania sposobu procedowania i decyzji danego Sądu przez stronę postępowania z reguły nie świadczy o występowaniu podstaw do przekazania danej sprawy do rozpoznania innemu sądowi równorzędnemu. Co więcej, wystąpienie obejmuje wyłącznie kwestię rozpoznania zażalenia w przedmiocie przekazania sprawy według właściwości. Tym samym w sprawie, która miałaby być przekazana, rolą Sądu występującego nie jest obecnie dokonanie oceny działalności Sądu Apelacyjnego w [...], a jedynie zbadanie ściśle formalnej kwestii związanej z tym, który sąd jest właściwy rzeczowo do rozpoznania żądania powódki.

Niewykluczone jest wprawdzie, że w przyszłości w sprawie zrealizuje się hipoteza art. 44² pkt 2 k.p.c., co uzasadni wystąpienie przez Sąd Apelacyjny w [...] z analogicznym wnioskiem, opartym jedynie na innej podstawie prawnej. Ocena tej kwestii byłaby jednak przedwczesna, gdyż, do momentu rozpoznania zażalenia na postanowienie z 9 lutego 2022 r., nie jest pewne, czy w sprawie jako Sąd pierwszej instancji orzekać będzie Sąd Rejonowy w L., czy też Sąd, do którego wpłynął pozew. Tymczasem w pierwszym wypadku stosowanie art. 44² pkt 2 k.p.c. byłoby niedopuszczalne, gdyż adresatami tego unormowania są sąd właściwy do rozpoznania sprawy w pierwszej instancji i sąd nad nim przełożony; przepis ten nie dotyczy kolejnego sądu przełożonego nad tym sądem, który jest sądem przełożonym nad sądem pierwszej instancji (postanowienie Sądu Najwyższego z 30 stycznia 2020 r., III CO 4/20).

Z przytoczonych względów, Sąd Najwyższy orzekł jak w sentencji.